

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES REFERENT A LA QUEIXA RELATIVA A LA COMUNICACIÓ D'UNA BAIXA DEL CENS ELECTORAL

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 16 de febrer de 2022, el ciutadà va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava que, tot i que ell i la seva esposa continuaven vivint en el mateix domicili, havien rebut la notificació de baixa del cens.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient estudiant els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Examinat el contingut de la queixa, i tenint en compte la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se al Departament de Població i Processos Electorals per tal de conèixer les intervencions realitzades en relació amb la queixa presentada.

En data 23 de febrer de 2022, es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

En data 15 de març de 2022, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada.

L'escrit exposa el següent:

El dia 12 d'abril de 2021, es va iniciar un expedient de baixa de la inscripció padronal, motivat per l'empadronament d'una tercera persona en aquell domicili.

El dia 13 de setembre, l'Ajuntament va intentar la notificació de la incoació d'ofici de l'expedient a les persones afectades i, com no va ser possible, va dipositar la notificació a la bústia, i posteriorment es va publicar al Butlletí Oficial de l'Estat.

L'expedient de baixa es va enviar a la Secció Provincial del Consell d'Empadronament, perquè emetés un informe favorable, d'acord amb la normativa vigent. El Consell va resoldre favorablement la baixa el dia 1 de desembre de 2021.

L'expedient es va tancar amb la baixa del padró, per resolució del gerent de recursos el 16 de desembre de 2021.

L'interessat va presentar una queixa via IRIS, a partir de la qual es va revisar el tràmit d'inscripció de la baixa, i es va detectar un error de mecanització de l'adreça, que era un altre habitatge de la mateixa finca.

Finalment, informen que es va corregir la situació i es va informar l'interessat que les baixes havien estat anul·lades.

CONSIDERACIONS

Segons disposa la Llei 7/1985, de 2 d'abril, de bases de règim local, els ajuntaments són competents per realitzar les tasques de formació, manteniment, revisió i custòdia del Padró municipal, i **realitzen les actuacions i operacions necessàries per mantenir actualitzats els seus padrons, de forma que les dades contingudes en aquests concordin amb la realitat**. En el mateix sentit s'expressa l'article 53 del Reial Decret 1960/1986, d'11 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de població i demarcació territorial de les entitats locals.

El Padró municipal és el registre administratiu que ofereix una radiografia de la població del municipi, i serveix d'instrument per a la planificació de serveis i polítiques públiques. Els ciutadans i les ciutadanes tenen el dret subjectiu a ser inscrits si compleixen els requisits legals. La inscripció padronal atorga l'estatus de veïnatge, i es podria qualificar com a metadret, ja que és la porta d'accés al gaudi d'un altre conjunt de drets.

Per tant, el registre del Padró municipal d'habitats té una afectació molt important en els drets de les persones que hi estan inscrites. Així, quan l'Ajuntament tramita d'ofici una baixa en el registre, és important que les persones afectades ho coneguin a través de la notificació. D'altra forma, es dificulta l'exercici dret de defensa en aquell tràmit.

Coneixedor de la importància del tràmit de baixa padronal, **el legislador ha establert diverses cauteles per garantir que el tràmit es produeix amb seguretat**. Així doncs, d'acord amb la legislació aplicable al procediment, i específicament a les disposicions de l'article 72 del Reial Decret 1690/1986:

(...) els Ajuntaments donaran de baixa d'ofici, per inscripció indeguda, a aquells que figurin empadronats incomplint els requisits establerts a l'article 54 d'aquest Reglament, una vegada comprovada aquesta circumstància en el corresponent expedient en el que es donarà audiència a l'interessat.

Per tant, l'Ajuntament està obligat a comprovar la manca de requisits de l'interessat per ser empadronat, i a donar-li audiència i notificar-li la proposta de baixa, seguint els requisits establerts per a aquest tràmit a la Llei 39/2015.

Segons acredita l'òrgan municipal en el cas objecte de la queixa, arran d'aquest tràmit, les persones interessades no van poder manifestar la seva oposició amb la baixa, perquè no constava que haguessin rebut la notificació. Per aquesta raó, va caldre l'informe favorable del Consell d'Empadronament, òrgan mixt de composició municipal i de l'Institut Nacional d'Estadística, d'acord amb el Reial Decret 1690/1986. Aquest informe esdevé preceptiu i vinculant per al consistori en aquells casos en els quals les persones interessades no han pogut exercir la seva oposició al tràmit. Per tant, actua com a garantia dels drets de la ciutadania davant la seva eliminació del Padró.

Ara bé, en el supòsit analitzat, tot i que aquestes cauteles s'han aplicat correctament, no han estat suficients per evitar l'errada de la tramitació.

Per aquest motiu, **la Sindicatura de Greuges considera necessari ressaltar que és indispensable que les tramitacions relatives al Padró es realitzin amb molta cura i rigor, especialment si es tracta d'una baixa, per evitar que es reproduïxin situacions com la que ha motivat la queixa.**

Un cop reconegut l'error, l'Ajuntament ha rectificat de forma immediata, segons les previsions de l'article 109 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta Municipal de Barcelona i el Reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació del Departament de Població i Processos Electorals no ha estat adequada pel que fa a la baixa padronal d'ofici de la persona interessada, tot i que quan ha tingut coneixement del fet ha reaccionat amb immediatesa.**

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura emet la següent decisió:

- **Recomanar al Departament de Població i Processos Electorals** que s'apliquin les màximes cauteles en les inscripcions que s'efectuen en el registre del Padró municipal d'habitants, atesos els efectes que pot tenir la comissió d'errors sobre els drets de les persones.
- **Recomanar al Departament de Població i Processos Electorals**, si no ho ha fet encara, que faci una reclamació de cens d'ofici a l'Oficina del Cens Electoral de l'Institut Nacional d'Estadístic, per tal d'assegurar que han modificat les dades padronals del ciutadà.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i, del seu contingut, s'informarà la persona interessada.